

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 1 април 2022 г.
(OR. en)

7808/22

Междуинституционално досие:
2022/0092 (COD)

CONSOM 78
MI 246
COMPET 203
ENER 118
ENV 313
SUSTDEV 75
DIGIT 73
CODEC 421
IA 36

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 31 март 2022 г.

До: Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2022) 143 final

Относно: Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на предоставянето на повече права на потребителите в контекста на екологичния преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и по-добро информиране

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 143 final.

Приложение: COM(2022) 143 final

Брюксел, 30.3.2022 г.
COM(2022) 143 final

2022/0092 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на предоставянето на повече права на потребителите в контекста на екологичния преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и по-добро информиране

(текст от значение за ЕИП)

{SEC(2022) 166 final} - {SWD(2022) 85 final} - {SWD(2022) 86 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Основания и цели на предложението

Договорът за функционирането на Европейския съюз (членове 114 и 169 от ДФЕС) и Хартата на основните права (член 38) предвиждат високо равнище на защита на потребителите в ЕС. Законодателството на ЕС в областта на защитата на потребителите допринася също така за правилното функциониране на единния пазар. То има за цел да гарантира, че отношенията между стопанските субекти и потребителите са справедливи и прозрачни и в крайна сметка да допринася за общото благосъстояние на европейските потребители и икономиката на ЕС.

Целта на настоящото предложение е да се утвърдят правата на потребителите чрез изменението на две директиви, защитаващи интереса на потребителите на равнището на Съюза: Директива 2005/29/ЕО относно нелоялните търговски практики¹ и Директива 2011/83/ЕС относно правата на потребителите². По-конкретно предложението има за цел да допринесе за изграждането на кръгова, чиста и екологосъобразна икономика на ЕС, като дава възможност на потребителите да вземат информирани решения за покупка и по този начин да допринесат за по-устойчиво потребление. То е насочено също така срещу нелоялните търговски практики, които заблуждават потребителите и ги отклоняват от избора на устойчиви форми на потребление. Освен това с предложението се осигурява по-добро и последователно прилагане на правилата на ЕС за защита на потребителите.

Предложението беше сред инициативите, посочени в Новата програма за потребителите³ и в Плана за действие относно кръговата икономика⁴, и представлява продължение на Европейския зелен пакт⁵. Предоставянето на повече права на потребителите и осигуряването на варианти за намаляване на разходите представляват основен градивен елемент на рамката на политиката за устойчиви продукти. Това следва да бъде постигнато чрез по-голямо участие на потребителите в кръговата икономика, по-специално чрез предоставяне на потребителите на по-добра информация относно трайността и възможностите за поправка на определени продукти преди сключването на договора и чрез засилване на защитата на потребителите срещу нелоялни търговски практики, които възпрепятстват устойчивите покупки, като например:

¹ Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).

² Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64).

³ COM(2020) 696 final, 13 ноември 2020 г.

⁴ COM(2020) 98 final, 11 март 2020 г.

⁵ COM(2019) 640 final, 11 декември 2019 г.

- „зелени заблуди“ (т.е. заблуждаващи твърдения за екологосъобразност),
- практики на преждевременно излизане от употреба (т.е. преждевременна повреда на стоки) и
- използване на ненадеждни и непрозрачни маркировки за устойчивост и инструменти за информация.

По-конкретно предложението има за цел:

- предоставяне на информация за наличието и продължителността на търговската гаранция за трайност от производителя за всички видове стоки или за липсата на такава гаранция в случай на консумиращи енергия стоки,
- предоставяне на информация за наличието на безплатни актуализации на софтуера за всички стоки с цифрови елементи, цифрово съдържание и цифрови услуги,
- предоставяне на информация за възможностите за поправка на продуктите чрез рейтинг на възможностите за поправка или друга подходяща информация за поправката, когато е налична такава, за всички видове стоки,
- гарантиране, че търговците не подвеждат потребителите за екологичното и социалното въздействие, трайността и възможностите за поправка на продуктите,
- гарантиране, че търговец може да прави твърдение за екологосъобразност във връзка с бъдещи екологични резултати единствено когато това е свързано с поемането на ясни ангажименти,
- гарантиране, че търговец не може да рекламира ползи за потребителите, които се считат за обичайна практика на съответния пазар,
- гарантиране, че търговец може да сравнява продукти, включително чрез инструмент за информиране за устойчивостта, само ако предоставя информация за метода на сравнение, обхванатите продукти и доставчици и мерките за актуализиране на информацията,
- забрана за поставяне на маркировка за устойчивост, която не се основава на схема за сертифициране или не е създадена от публични органи,
- забрана за общи твърдения за екологосъобразност, насочени към потребителите при предлагането на пазара, когато отличните екологични характеристики на продукта или търговеца не могат да бъдат доказани в съответствие в Регламент (ЕО) 66/2010 (екомаркировка на ЕС), официално признати схеми за екомаркировка в държавите членки или друго приложимо законодателство на Съюза във връзка с твърдението,
- забрана за твърдение за екологосъобразност за целия продукт, когато екологосъобразността се отнася само до определен аспект на продукта,

- забрана за представяне на наложените със закон изисквания за всички продукти от съответната продуктова категория на пазара на Съюза като отличителна характеристика на предложението на търговеца,
- забрана на някои практики, свързани с преждевременното излизане от употреба на стоки.

Тези мерки са необходими с цел актуализиране на действащото законодателство за защита на потребителите, за да се гарантира, че потребителите са защитени и могат активно да допринесат за екологичния преход. Съгласно Директивата за правата на потребителите понастоящем от търговците се изисква да предоставят на потребителите информация за основните характеристики на продуктите или услугите. Директивата съдържа конкретни изисквания за предоставянето на информация относно наличието на законова гаранция за съответствие и на допълнителни търговски гаранции. При все това тъй като няма изискване за предоставяне на информация относно липсата на търговски гаранции за трайност, директивата не стимулира в достатъчна степен производителите да предоставят такива гаранции на потребителите. Проучванията показват, че когато потребителски продукти се предлагат с търговска гаранция, информацията за тази гаранция и начинът, по който потребителите се таксуват за нея, често са неясни, неточни или непълни, което затруднява потребителите да правят сравнение между продукти и да различават търговската гаранция от (задължителната) законова гаранция⁶. С настоящото предложение този въпрос ще бъде решен, като се гарантира, че на потребителите се предоставя информация за наличието на търговска гаранция за трайност над две години, която обхваща цялата стока, когато тази информация е предоставена от производителя.

Освен това директивата не съдържа конкретни изисквания за предоставяне на информация на потребителите относно възможностите за поправка на стоките. Съгласно нея единствено се изисква предоставянето на информация за „извънгаранционното обслужване“, „когато е приложимо“. Тази информация, която би могла да помогне за популяризирането на поправката на стоки и поради това е изключително ценна, помагайки на потребителите да допринесат за кръговата икономика, до голяма степен липсва в обектите за извършване на продажби. Неотдавнашни проучвания показват, че до 80 % от потребителите в ЕС твърдят, че срещат трудности при намирането на информация за това колко лесно е да се поправи даден продукт⁷.

Общите правила относно заблуждаващите практики, съдържащи се в Директивата за нелоялните търговски практики, могат да се прилагат и към заблуждаващите твърдения за екологосъобразност, когато те се отразяват отрицателно на потребителите, като се прави оценка на всеки отделен случай. При все това нито в директивата, нито в приложение I към нея (черния списък) не се съдържат конкретни правила за определяне на такива практики като нелоялни при всички обстоятелства. Неотдавна органите на

⁶ Европейска комисия, *Consumer market study on the functioning of legal and commercial guarantees for consumers in the EU (Проучване на потребителския пазар относно функционирането на правните и търговските гаранции за потребителите в ЕС)*, 2015 г. Европейска комисия — Помощно проучване за оценка на въздействието: *Study on Empowering Consumers Towards the Green Transition (Проучване относно предоставянето на потребителите на права в контекста на екологичния преход)*, юли 2021 г. *Commercial warranties: are they worth the money? (Търговски гаранции: заслужават ли си парите?)* ECC-Net, април 2019 г.

⁷ Европейска комисия, *Behavioural Study on Consumers' engagement in the circular economy (Проучване на поведението относно участието на потребителите в кръговата икономика)*, 2018 г., стр. 81.

мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите извършиха скрининг на уебсайтове с цел откриването на заблуждаващи твърдения за екологосъобразност, при който беше потвърдено, че е необходимо засилване на правилата за улесняване на правоприлагането в тази област. Освен това в скорошно проучване на Комисията беше направена оценка на 150 твърдения за екологосъобразност и беше установено, че значителна част от тях (53,3 %) предоставят неясна, заблуждаваща или необоснована информация относно екологичните характеристики на продуктите в целия ЕС и в широк спектър от продуктови групи (както в рекламата, така и върху самия продукт)⁸.

Същото е и положението при случаите на преждевременно излизане от употреба. Липсата на специфични правила и необходимостта да се оцени конкретното въздействие на практиката върху потребителите затрудняват прилагането на директивата в тази област. Това се потвърждава от факта, че в отговорите си на открита обществена консултация във връзка с настоящото предложение 76 % от респондентите са посочили, че през последните 3 години неочаквано им се е повредил продукт⁹.

1.2. Съгласуваност с действащите правила

Директива (ЕС) 2019/771¹⁰ (Директивата за продажбата на стоки) насърчава трайността на стоките чрез правната гаранция, която дава определени права на потребителите за минимален период от две години, който може да бъде удължен от държавите членки при определени условия. Тя предвижда също така условия, при които производителят може да предложи на потребителя търговска гаранция за трайност.

С настоящото предложение ще се увеличи прозрачността на търговските гаранции за потребителите, което ще стимулира производителите да предлагат търговски гаранции за трайност над две години, като търговците се задължават да предоставят в обекта за извършване на продажби информация за наличието (или липсата, в случая на консумиращите енергия стоки) на търговски гаранции за трайност, предоставяни от производителите, и техния срок.

И Директивата за продажбата на стоки, и Директивата за цифровото съдържание¹¹ гарантират, че на потребителите се предоставят актуализации на софтуера, за да може продуктът да продължи да бъде в съответствие за целия срок на договора или, като алтернатива, за период от време, какъвто потребителят разумно може да очаква.

При все това въпросът за съпоставимостта на продукти в обекта за извършване на продажби въз основа на наличието на актуализации на софтуера не е решен. С настоящото предложение ще се предвиди задължение за информиране на потребителите преди

⁸ Европейска комисия, *Environmental claims in the EU — inventory and reliability assessment (Твърдения за екологосъобразност в ЕС — описание и оценка на надеждността)*, 2020 г.

⁹ Европейска комисия, *A New Consumer Agenda Factual summary report — public consultation (Доклад с обобщение на всички констатации от консултацията във връзка с Новата програма за потребителите)*, 2020 г., стр. 20.

¹⁰ Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28)

¹¹ Директива (ЕС) 2019/770 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 1).

сключването на договора за наличието на актуализации на софтуера и за периода, през който производителят се ангажира да ги предоставя, когато тази информация е предоставена от производителя. Когато вече се предлага търговска гаранция за трайност за срок, по-дълъг от две години, задължението на търговците да информират се запазва само за актуализации на софтуера, когато срокът е по-дълъг от срока на търговската гаранция за трайност, за да се избегне ненужна информация за потребителите.

Тъй като с настоящото предложение се изменят директиви от правото на ЕС за защита на потребителите, разпоредбите му ще могат да разчитат на пълния набор от механизмите за правоприлагане в действащото право на ЕС за защита на потребителите, които наскоро бяха подсилени от Директивата за по-добро правоприлагане и модернизиране¹², Директивата за представителните искиове¹³ и преразгледания Регламент за сътрудничество в областта на защитата на потребителите¹⁴.

1.3. Съгласуваност с други политики на ЕС

С изключение на определени дерогации приложното поле на двете директиви от правото за защита на потребителите обхваща всички икономически сектори. Поради общия си характер те обхващат множество аспекти на сделките между търговци и потребители, които могат да попадат и в обхвата на друго, по-специфично законодателство на ЕС в различни области. Взаимодействието между различните инструменти на правото на Съюза се урежда от принципа *lex specialis*. Съгласно този принцип директивите от общото право за защита на потребителите се прилагат винаги когато съответните аспекти на сделките между търговеца и потребителя не са уредени от по-специфични разпоредби на правото на ЕС. Следователно директивите от общото право за защита на потребителите имат ролята на „предпазна мрежа“, която осигурява поддържането на високо равнище на защита на потребителите във всички сектори, чрез допълване и попълване на пропуските в специфичното за съответния сектор право на Съюза.

Две други инициативи на равнището на ЕС ще допълнят настоящото предложение: инициативата относно твърденията за екологосъобразност и инициативата относно устойчивите продукти. Целта на инициативата относно твърденията за екологосъобразност ще бъде да се въведат допълнителни изисквания във връзка с твърденията за екологосъобразност за продукти и организации, когато се подават както от предприятията към потребителите, така и от предприятията към други предприятия.

¹² Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и на директиви 98/6/ЕО, 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на по-доброто прилагане и модернизирането на правилата за защита на потребителите в Съюза (ОВ L 328, 18.12.2019 г., стр. 7).

¹³ Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 г. относно представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 409, 4.12.2020 г., стр. 1).

¹⁴ Регламент (ЕС) 2017/2394 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно сътрудничеството между националните органи, отговорни за прилагането на законодателството за защита на потребителите, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 345, 27.12.2017 г., стр. 1).

Инициативата относно устойчивите продукти се основава на действащата Директива за екодизайн¹⁵ и нейната цел е да се въведат изисквания за устойчивостта на продуктите, продавани в ЕС. И трите инициативи са взаимно съгласувани и допълващи се.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Защитата на потребителите попада в обхвата на общата компетентност (споделена компетентност) на ЕС и неговите държави членки. Както е посочено в член 169 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), ЕС трябва да съдейства за закрилата на икономическите интереси на потребителите, както и за развитието на тяхното право на информация и просвета с цел защита на техните интереси. Настоящото предложение се основава на член 114, който в съответствие с член 169, параграф 2, буква а) представлява правното основание за приемането на мерки, които допринасят за постигането на целите на член 169 в контекста на доизграждането на вътрешния пазар.

В допълнение към преследването на целите за единен пазар и защита на потребителите предложението ще се стреми и към постигане на високо равнище на опазване на околната среда чрез отключването на възможности за кръгова, чиста и екологосъобразна икономика. Тъй като тези ползи за околната среда допълват основните цели за защита на потребителите и доизграждане на единния пазар, член 114 от ДФЕС относно доизграждането на вътрешния пазар продължава да бъде подходящото правно основание при надлежно спазване на член 169 от ДФЕС.

• Субсидиарност (за споделена компетентност)

С настоящото предложение се изменят правилата за защита на потребителите на ЕС, чието приемане е било сметено за необходимо и в съответствие с принципа на subsidiarity. По-добре функциониращ единен пазар не може да се постигне само с национално законодателство. Правилата на ЕС за защита на потребителите стават все по-актуални със задълбочаването на вътрешния пазар и увеличаването на броя на потребителските сделки в ЕС между държавите членки. Проблемите, които се решават с предлаганите изменения, са проблеми на равнището на ЕС, които имат същите първопричини. Поради това единствено действия на равнището на ЕС ще бъдат ефективни.

Обемът и интензивността на трансграничната търговия в рамките на ЕС вече са достатъчно големи, за да направят ефективното функциониране на единния пазар уязвимо на несъгласувани — или дори просто различаващи се — избори в политиките на държавите членки. Нещо повече, търговците могат да достигнат до потребителите отвъд границите на държавите членки. Това може да създаде проблеми, които националните законодатели и регулатори не могат да решат по подходящ начин, ако действат самостоятелно.

¹⁵ Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10).

Ако няма действия на равнището на ЕС, националните инициативи могат да донесат известни ползи за потребителите и националните пазари, но също така могат да причинят фрагментиране на единния пазар, което от своя страна ще създаде правна несигурност и ще повиши разходите за привеждане в съответствие.

Директива 2005/29/ЕО осигурява пълна хармонизация на националните правила за нелоялните търговски практики, които увреждат икономическите интереси на потребителите. Директива 2011/83/ЕС по принцип осигурява пълна хармонизация на правилата относно изискванията за предоставяне на предоговорна информация.

Всяко ново национално законодателство в обхвата на тези директиви би било в разрез с напълно хармонизираната правна рамка. Настоящото предложение спомага за облекчаване на трудностите, които срещат националните органи при прилагането на действащите правила в Директива 2005/29/ЕО в такива сложни области като заблуждаващите твърдения за екологосъобразност, практиките на преждевременно излизане от употреба, непрозрачните маркировки за устойчивост и инструментите за информиране за устойчивостта. Допълнителното уточняване на това кога и как такива практики ще се определят като нелоялни, ще направи защитата на потребителите в ЕС по-ефективна.

Също така с настоящото предложение се изменя и Директива 2011/83/ЕС, като се въвежда задължение за търговците да предоставят информация относно трайността и възможностите за поправка на продуктите преди сключването на договор, което ще позволи на потребителите да направят по-добре информиран избор при покупка. Това ще гарантира, че потребителите могат да се възползват от такава информация при закупуването на продукти на единния пазар.

- **Пропорционалност**

Мерките в предложението са пропорционални на целите да се даде възможност на потребителите да вземат по-добре информирани решения за покупка с цел насърчаване на устойчиво потребление, да се премахнат нелоялните търговски практики от страна на търговците, които нанасят вреди на устойчивата икономика и отклоняват потребителите от избора на устойчиви форми на потребление, и да се осигури по-добро и последователно прилагане на правилата на ЕС за защита на потребителите.

Изискването за предоставяне на информация за наличието на търговска гаранция за трайност от производителя със срок над две години е необходимо само когато производителят предоставя тази информация на търговеца. Освен това по отношение на консумиращите енергия стоки потребителите следва да бъдат информирани и за факта, че производителят не е предоставил тази информация. Търговците подлежат на това изискване само по отношение на консумиращите енергия стоки, чиято трайност може да бъде надеждно оценена и за които потребителите са най-заинтересовани да получат тази информация.

За стоки с цифрови елементи предоставянето на *информация за наличните актуализации на софтуера* се изисква само когато актуализациите се предоставят за период, който е по-дълъг от срока на търговската гаранция за трайност от производителя, и когато производителят е предоставил такава информация на търговеца. Освен това такава информация следва да се предоставя само в случай на еднократно действие по предоставяне на въпросните цифрови елементи.

За цифрови услуги и цифрово съдържание предоставянето на *информация за наличните актуализации на софтуера* се изисква само когато доставчикът е предоставил такава информация на търговеца в случаите, в които доставчикът е различен от търговеца. Освен това такава информация следва да се предоставя само в случай на еднократно действие по предоставяне на въпросната цифрова услуга или съдържание.

Предоставянето на *информация относно възможностите за поправка на продуктите чрез рейтинг на тези възможности или друга подходяща информация в тази връзка* се изисква в обекта за извършване на продажби само ако вече има рейтинг на възможностите за поправка за този продукт съгласно правото на ЕС или когато производителят е предоставил друга подходяща информация за възможностите за поправка. Търговците не са длъжни да информират потребителите в обекта за извършване на продажби, ако такава информация не е налична.

Забраната на общи твърдения за екологосъобразност, насочени към потребителите при предлагането на пазара, се очаква да донесе значителни ползи за потребителите, като същевременно ограничи тежестта за търговците. На търговците се разрешава да правят общи твърдения за екологосъобразност в случаите, в които отличните екологични характеристики на продуктите или търговците могат да бъдат доказани в съответствие с Регламент (ЕО) 66/2010 (екомаркировка на ЕС), от официално признати схеми за екомаркировка в държавите членки в съответствие с член 11 от Регламент (ЕО) 66/2010 или съгласно друго приложимо законодателство на Съюза.

Забраната за твърдение за екологосъобразност за целия продукт, когато тази екологосъобразност всъщност се отнася само до определен аспект на продукта, също се очаква да донесе значителни ползи за потребителите, разяснявайки същевременно правилата за търговците, което ще гарантира равни условия на конкуренция между тях. Тя ще позволи на търговците да продължат да правят твърдения за екологосъобразност за определен аспект на даден продукт, при условие че на потребителя е ясно посочено, че твърдението се отнася за определен аспект, а не за целия продукт.

Забраната на практики, свързани с преждевременното излизане от употреба на продукти, е насочена към конкретни и ясно определени съществуващи практики и има за цел да гарантира правна сигурност за търговците и да улесни правоприлагането, тъй като от правоприлагащите органи няма да се изисква да доказват, че даден продукт е бил проектиран за преждеременно излизане от употреба с намерението да се стимулира закупуването на нов модел.

- **Избор на инструмент**

Тъй като настоящото предложение изменя две действащи директиви, най-подходящият инструмент е директива.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

През 2017 г. бяха извършени проверка за пригодност на правото на ЕС в областта на защитата на потребителите и предлагането на пазара и оценка на Директивата за правата на потребителите. Констатациите от тези дейности акцентираха на първо място

върху необходимостта от подобряване на осведомеността за правилата и тяхното прилагане и за възможностите за потребителите да търсят правна защита, за да се възползват пълноценно от действащото законодателство, и изтъкнаха ограничен набор от необходими промени, произтичащи от цифровизацията.

С оглед на акцента върху правоприлагането и цифровизацията, не бяха направени конкретни заключения относно приноса на правото на ЕС за защита на потребителите за устойчивото потребление — въпрос, който придоби допълнително политическо значение няколко години по-късно с обявяването на Европейския зелен пакт. При все това, винаги когато е възможно и уместно, този инструмент се основава на констатациите и заключенията, направени в резултат на дейностите през 2017 г.¹⁶

• **Консултации със заинтересованите страни**

При изготвяне на настоящото предложение Комисията проведе консултации със заинтересованите страни посредством:

- механизма за обратна връзка по време на оценката на въздействието от етапа на създаване;
- онлайн обществена консултация;
- целеви консултации с ключови заинтересовани страни, състоящи се от около 150 задълбочени интервюта с основните групи, засегнати от инициативата: национални органи, национални стопански асоциации и сдружения на потребителите и стопански асоциации и сдружения на потребителите от ЕС;
- компютърно подпомагани телефонни интервюта с над 100 дружества;
- онлайн проучване сред почти 12 000 потребители във всички държави от ЕС;
- четири експертни работни групи с различни заинтересовани страни.

Открита обществена консултация онлайн

При тази открита обществена консултация беше установено, че проверката на надеждността на твърденията за екологосъобразност за продукти беше най-голямата пречка пред по-активното участие на потребителите в екологичния преход и за постигането на по-устойчиво потребление. При организациите на потребителите се наблюдаваше по-голяма склонност да определят това като пречка, отколкото при стопанските асоциации.

По-голямата част от респондентите посочиха, че през последните 3 години неочаквано им се е повредил продукт. ИКТ продуктите бяха определени като най-проблематичните, последвани от малките домакински уреди и облеклото и обувките.

¹⁶ Резултати от проверката за пригодност на законодателството за защитата на потребителите и предлагането на пазара и от оценката на Директивата за правата на потребителите. <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>.

Отбелязването на „информация за възможностите за поправка на продукта“ беше посочено като вариантът, който най-вероятно ще даде възможност на потребителите да избират по-устойчиви продукти и да участват в кръговата икономика. Публичните органи и гражданите категорично подкрепиха това, но не и предприятията/стопанските организации, които изразиха предпочитанията си за предоставянето на „информация за екологичния и климатичния отпечатък на продукта през целия жизнен цикъл“. Това беше отбелязано и като втория най-добър вариант като цяло.

Предоставянето на по-добра информация за трайността/експлоатационния срок на продуктите беше определено като най-добрият вариант, даващ право на потребителите да участват в екологичния преход. Организациите на потребителите и гражданите категорично подкрепиха това, но не и организациите на предприятията/стопанските организации, нито стопанските асоциации, които изразиха предпочитанията си за „повишаване на осведомеността относно ролята на потребителите в кръговата икономика и екологичния преход“.

Целева консултация

По време на тази консултация — проведена с цел да се обогати обратната информация, събрана по време на откритата обществена консултация онлайн — почти всички заинтересовани страни (с изключение на представителите на промишлеността) се обединиха около виждането, че потребителите не получават или нямат достатъчно достъп до информация относно i) въздействието на продуктите върху околната среда, ii) експлоатационния срок на стоките, iii) специфични за конкретния продукт характеристики, които могат да доведат до преждевременна повреда, и iv) наличието на услуги за поправка, резервни части за поправка и актуализации/обновявания на софтуера.

Повечето организации на потребителите обявиха, че потребителите са подложени на заблуждаващи твърдения за екологосъобразност и че се наблюдава известно преждевременно излизане от употреба за продуктите. Представителите на промишлеността изразиха несъгласие. Повечето групи заинтересовани страни посочиха като проблем и увеличаването на броя на маркировките за устойчивост.

Проучване чрез компютърно подпомагани телефонни интервюта

От производителите и търговците на дребно беше поискано да посочат мащаба на въздействието и разходите за въвеждане на различните правни изисквания за тяхната организация. Отговорите за всяко изискване бяха, както следва:

- „Предоставяне на информация относно аспекти от дизайна на продукта, които могат да причинят преждевременната му повреда“ ще има най-голямо въздействие и ще доведе до най-големи разходи.
- „По-голяма защита на потребителите срещу практики на планирано (умишлено) излизане от употреба“ ще има най-слабо въздействие.
- „Задължение за предоставяне на информация относно срока на търговската гаранция за всички продукти“ и „Задължение за изрично информиране на потребителя, че за конкретния продукт не се предоставя търговска гаранция за трайност“ ще доведат до най-малко разходи.

Онлайн проучване сред потребителите

Проучването установи, че потребителите, изглежда, са готови да участват в екологичния преход. Повечето респонденти не желаят да плащат за информация (например посредством приложение) относно трайността и възможностите за поправка на „дълготрайни стоки“. Около половината от респондентите заявиха, че са готови да платят допълнително към първоначалната цена за продукт, който издържа по-дълго, без да е необходимо да бъде поправян, а сходен дял обявиха, че са готови да платят допълнително за идентичен продукт, който издържа по-дълго с незначителни/разумни поправки. Още по-голям дял от респондентите изразиха готовност да платят допълнително за идентичен продукт, за който има търговска гаранция, която би обхващала разходите за поправка. „*Възприятие за по-висока цена на продуктите, които щадят околната среда*“ беше посочено като основната пречка пред потребителите да се насочат към по-устойчиви модели на поведение, а „*Предоставяне на по-добра информация относно трайността/експлоатационния срок на продуктите*“ и „*Предоставяне на по-добра информация за потребителите относно екологичния и климатичния отпечатък на жизнения цикъл на продукта*“ бяха посочени като най-ефективните варианти, които да помогнат на потребителите в избора на по-устойчиви от екологична гледна точка продукти.

Експертни работни срещи

Първа работна среща

Събрани бяха становища относно **мащаба на проблемите и примери за ефективни действия**. Тя валидира много от констатациите от другите направления на консултациите. До голяма степен беше постигнато съгласие, че съществуват заблуждаващи твърдения за екологосъобразност и че е трудно да се получи информация за трайността на продуктите. Изразени бяха съмнения, че продуктите умишлено са проектирани така, че преждевременно да се повреждат.

Втора работна среща

Събрани бяха становища от **браншови организации** за начина, по който могат да се използват цифровите средства за предоставяне на информация за продуктите. Изтъкнати бяха някои от възможностите, които предлагат цифровите инструменти (например QR кодове, електронни етикети) за предаване на задължителна информация за продуктите и за опростяване на етикетите на продуктите.

Посочени бяха и някои от предизвикателствата, особено за МСП, които може да се нуждаят от финансова подкрепа за въвеждането в употреба на тези инструменти, и за уязвимите потребители, които нямат достъп до тях или не могат да ги използват.

Трета работна среща

Събрана беше обратна информация относно възможните **варианти за справяне с различните проблеми**. Участниците в работната среща изтъкнаха по-голямата част от въпросите, които бяха повдигнати при предишните консултации, и потвърдиха подкрепата си за някои разглеждани варианти на политиката.

Четвърта работна среща

Събрани бяха становищата на **органи, отговорни за прилагането на законодателството за защита на потребителите**, относно предизвикателствата пред правоприлагането. Участниците подчертаха колко е трудно да се докаже наличието на умисъл във връзка с планираното излизане от употреба.

Публичните органи отбелязаха, че не разполагат с технически експертен опит във връзка с твърденията за екологосъобразност, и бяха разделени по въпроса дали прилагането на действащите правила съгласно Директивата за нелоялни търговски практики е ефективно.

- **Оценка на въздействието**

Настоящото предложение се основава на оценка на въздействието¹⁷. Комитетът за регулаторен контрол (КРК) към Комисията първоначално излезе с отрицателно становище (с подробни коментари) на 5 февруари 2021 г.

След значително преработване на първоначалната версия КРК издаде положително становище с допълнителни коментари на 17 септември 2021 г.¹⁸ В приложение I към оценката на въздействието се пояснява какви действия са предприети във връзка с коментарите на КРК.

В оценката на въздействието се посочват два проблема, разделени на няколко подпроблема. Двата установени проблеми са:

- (1) Потребителите не разполагат с надеждна информация в обекта за извършване на продажби, за да изберат екологично устойчиво потребление.
- (2) Потребителите са изложени на заблуждаващи търговски практики, свързани с устойчивостта на продуктите.

Проблем 1 е разделен на следните подпроблеми:

- 1.1) Липса на надеждна информация относно екологичните характеристики на продуктите
- 1.2) Липса на надеждна информация относно експлоатационния срок на стоките
- 1.3) Липса на надеждна информация относно възможностите за поправка на продуктите

Проблем 2 е разделен на следните подпроблеми:

- 2.1) На потребителите се продават продукти, които не издържат толкова дълго, колкото биха могли или колкото потребителите очакват („преждевременно излизане от употреба“)
- 2.2) Потребителите са изложени на неясни или недостатъчно обосновани твърдения за екологосъобразност (заблуждаващи твърдения за екологосъобразност) от дружествата
- 2.3) На потребителите се представят маркировки за устойчивост и цифрови информационни инструменти, които невинаги са прозрачни или надеждни.

¹⁷ SWD(2022) 82.

¹⁸ SEC(2022) 165

За всеки отделен подпроблем бяха разгледани редица варианти на политиката. Въз основа на анализ, съдържащ множество критерии и допълнен от (частичен) анализ на разходите и ползите, и на качествена оценка на пропорционалността на различните разгледани варианти, за решаването на тези проблеми беше предложено съчетание от пет предпочитани варианта на политиката:

- (1) Предоставяне на информация за наличието или отсъствието на информация относно съществуването на търговска гаранция за трайност от производителя и за периода от време, през който се предоставят безплатни актуализации на софтуера (за решаване на подпроблем 1.2)
- (2) Предоставяне на рейтинг на възможностите за поправка или друга подходяща информация за поправката, когато е приложима/налична (за решаване на подпроблем 1.3)
- (3) Забрана на някои установени практики, свързани с преждевременното излизане от употреба (за решаване на подпроблем 2.1)
- (4) Забрана на неоснователни общи или неясни твърдения за екологосъобразност и определяне на критерии за оценка на правдоподобността на твърдения за екологосъобразност, за да се гарантира тяхната прозрачност и надеждност по отношение на потребителите (за решаване на подпроблем 2.2)
- (5) Определяне на критерии за оценка на правдоподобността на маркировките за устойчивост и цифровите информационни инструменти, за да се гарантира, че те са прозрачни и надеждни за потребителите (за решаване на подпроблем 2.3)

Подпроблем 1.1 (липса на надеждна информация за екологичните характеристики на продуктите)

Беше счетено, че изискванията за задължителна информация относно екологичните характеристики ще бъдат въведени най-добре чрез секторно законодателство, тъй като въпросните характеристики се различават значително в зависимост от категорията продукти. Поради това в оценката на въздействието не се предлага предпочитан вариант на политика за решаване на този подпроблем.

Подпроблем 1.2 (липса на надеждна информация относно експлоатационния срок на стоките)

Предпочитаният вариант ще гарантира, че потребителите са по-добре информирани за трайността на стоките, които купуват, тъй като търговската гаранция за трайност от производителя е отличен показател за трайността на стоката.

Освен това задължението на търговците да информират потребителя за срока на гаранцията или за липсата на гаранция, ако това е така, би насърчило търговците да се конкурират по отношение на предоставянето и срока на такива гаранции, като по този начин това косвено би стимулирало производството на продукти с по-дълъг експлоатационен срок.

Друг вариант, разгледан за решаване на този подпроблем, бе задължението за информиране на потребителите относно очаквания експлоатационен срок на стоките. Този вариант обаче не беше избран, тъй като не беше счетено за осъществимо да се изчисли очакваният експлоатационен срок по стандартизиран начин за всички видове продукти, които попадат в обхвата.

Подпроблем 1.3 (липса на надеждна информация за възможностите за поправка на продуктите)

Предпочитаният вариант на политиката ще гарантира, че потребителите ще получават надеждна информация в обекта за извършване на продажби относно възможностите за поправка на дадена стока под формата на рейтинг на възможностите за поправка, ако такъв съществува за тази конкретна продуктова категория и ако това е предвидено съгласно правото на Съюза.

Ако такъв рейтинг на възможностите за поправка не е приложим или наличен, този вариант би гарантирал, че на потребителите се предоставя друга подходяща информация за поправката (когато е налична), като например наличието на резервни части (включително процедурата за поръчването им) или ръководства за извършване на поправка.

Подпроблем 2.1 (продукти, които не издържат толкова дълго, колкото би трябвало)

Предпочитаният вариант ще гарантира, че потребителите са по-добре защитени срещу предлагането на пазара на стоки или услуги, без да се разкрива, че те са проектирани така, че да излязат от употреба по-рано, отколкото потребителят може да очаква.

Определянето на конкретни практики като „практики на преждевременно излизане от употреба“ ще улесни работата по правоприлагане на органите за защита на потребителите.

Друг вариант, разгледан за справяне с този подпроблем, бе събирането на доказателства за преждевременните повреди на продуктите, установени от упълномощените органи. Този вариант обаче не беше избран, тъй като не беше сметено, че има вероятност да донесе значителни ползи за потребителите.

Подпроблем 2.2 (неясни или неоснователни твърдения за екологосъобразност)

Предпочитаният вариант ще гарантира, че потребителите са защитени от заблуждаващи твърдения за екологосъобразност, тъй като лицата, които правят такива твърдения, ще трябва да спазват определен стандарт. Това също така би улеснило правоприлагането от страна на органите за защита на потребителите.

Подпроблем 2.3 (неясни/неоснователни маркировки за устойчивост/цифрови информационни инструменти)

Предпочитаният вариант ще гарантира, че потребителите са защитени от въвеждане в заблуждение от такива маркировки и инструменти.

Друг вариант за решаване на този подпроблем беше предварителното одобрение на маркировките за устойчивост и цифровите информационни инструменти чрез орган на ЕС. Този вариант обаче не беше избран, тъй като тежестта за търговците беше сметена за непропорционална.

Комбинацията от предпочитаните варианти на политиката се очаква да увеличи благосъстоянието на потребителите с най-малко **12,5—19,4 млрд. EUR** за период от 15 години (средно около **1 млрд. EUR** годишно). Тя също така ще донесе ползи за околната среда, с частична прогнозна оценка на общото спестено количество **CO_{2e}** в

размер на **5—7 MtCO₂e** за период от 15 години. В същото време предприятията ще трябва да се приспособят, което се очаква да **струва между 9,1 и 10,4 млрд. EUR**. Това представлява единичен разход **на предприятие** в размер средно между **556 и 568 EUR**, последван от годишни периодични разходи в размер на **64—79 EUR** за обхванатия период. От друга страна, предприятията също ще имат много важни ползи, свързани с еднаквите условия на конкуренция, тъй като предприятията, които понастоящем подвеждат потребителите, ще трябва да приведат практиките си в съответствие с тези, които са наистина устойчиви. Очаква се **прилагането** на предпочитаните варианти от страна на публичните администрации да струва средно около **440 000—500 000 EUR годишно** на държава членка.

С цел да се осигури пълна съгласуваност с други инициативи на Комисията, които са в процес на подготовка, беше решено, че някои от елементите на предпочитаните варианти на политиката, избрани в оценката на въздействието за справяне с подпроблем 2.2 (неясни или неоснователни твърдения за екологосъобразност) и подпроблем 2.3 (неясни/неоснователни маркировки за устойчивост/цифрови информационни инструменти), няма да бъдат въведени чрез настоящата инициатива, а чрез другите инициативи.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Публикуваният през 2017 г. доклад от проверката за пригодност показва, че общото законодателство на ЕС за защита на потребителите не представлява особена тежест както в абсолютно изражение, така и при сравнение с други области на регулиране от ЕС¹⁹. Следователно, като се имат предвид предимствата на законодателството на ЕС за защитата на потребителите и улесняването на функционирането на единния пазар, тези оценки установиха само ограничена възможност за намаляване на административната тежест.

Като се има предвид акцентът върху правоприлагането и цифровизацията, нямаше конкретни заключения относно приноса на законодателството на ЕС за защита на потребителите към устойчивото потребление. При все това, винаги когато е възможно и уместно, този инструмент се основава на констатациите и заключенията, направени в резултат на тези дейности.

- **Основни права**

Предложението е в съответствие с член 38 от Хартата на основните права, съгласно която ЕС трябва да осигури висока степен на защита на потребителите. Това ще се гарантира чрез:

- а) подобряване на надеждността на предоставяната в обекта за извършване на продажби информация относно трайността и възможностите за поправка, както и
- б) справяне със заблуждаващите търговски практики, свързани със заблуждаващите твърдения за екологосъобразност и използването на ненадеждни и непрозрачни маркировки за устойчивост и инструменти за информиране за устойчивостта, както и с преждевременното излизане от употреба.

¹⁹ За допълнителна информация вж. глава 6.2.4. от доклада от проверката за пригодност <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>

Изясняването на това какво представлява нелоялна търговска практика във връзка със заявяването на твърдения за екологосъобразност и използването на маркировки за устойчивост и инструменти за информиране за устойчивостта, както и с преждевременното излизане от употреба, ще допринесе за прилагането на член 16 от Хартата, който гарантира свободата на стопанската инициатива в съответствие с правото на Съюза и с националните законодателства и практики.

И накрая, като дава възможност на потребителите да вземат по-екологично устойчиви решения за покупки, предложението зачита правото на високо равнище на опазване на околната среда и подобряване на нейното качество, предвидено в член 37 от Хартата.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще представи доклад за прилагането на настоящата директива на Европейския парламент и на Съвета не по-късно от 5 години след приемането ѝ. Този доклад ще направи оценка на прилагането на директивата.

- **Обяснителни документи (за директиви)**

Тъй като с предложението се въвеждат конкретни изменения в две съществуващи директиви, държавите членки трябва да предоставят на Комисията текста на конкретните изменения в националните разпоредби или, при липсата на такива изменения, да обяснят конкретно кои национални разпоредби вече прилагат измененията, предвидени в предложението.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Член 1 — Изменения на Директива 2005/29/ЕО

С член 1 от предложението се изменя Директива 2005/29/ЕО, като се актуализира списъкът на продуктите характеристики, по отношение на които, ако търговецът заблуждава потребителя, може да се счита, че е налице заблуждаващо действие. Две нови търговски практики са също включени в списъка с действия, които следва да се считат за заблуждаващи, ако те подтикват или е възможно да подтикнат средностатистическия потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел. Добавя се нова точка към списъка с информация, която следва да се счита за съществена в случай на специфични търговски практики, пропускането на която може да доведе до това въпросната търговска практика да се счита за заблуждаваща. Освен това списъкът на търговските практики, които се считат за нелоялни при всички обстоятелства, се разширява, за да обхване практиките, свързани с преждевременното излизане от употреба на продуктите и заблуждаващите твърдения за екологосъобразност.

Списъкът на продуктите характеристики, по отношение на които търговецът не следва да заблуждава потребителя, в член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО се

изменя, за да включи „екологично или социално въздействие“, „трайност“ и „възможности за поправка“. По отношение на търговските практики, които следва да се считат за заблуждаващи действия, ако подтикват или е възможно да подтикнат средностатистическия потребител да вземе решение за сделка, което иначе не би взел, в член 6, параграф 2 от Директива 2005/29/ЕО се добавят **две допълнителни практики**:

- заявяване на твърдение за екологосъобразност, свързано с бъдещи екологични резултати, без ясни, обективни и проверими ангажименти и цели и без независима система за мониторинг;
- рекламиране на ползи за потребителите, които се считат за обичайна практика на съответния пазар.

В член 7 от Директива 2005/29/ЕО се разширява списъкът с информация, която следва да се счита за съществена в случай на специфични търговски практики, пропускането на която може да доведе до това въпросната търговска практика да се счита за заблуждаваща, и включва следната точка:

- Когато търговец предоставя услуга, която сравнява продукти, включително чрез инструмент за информиране за устойчивостта, информацията за метода на сравнение, продуктите, които са предмет на сравнението, и доставчиците на тези продукти, както и мерките за актуализиране на тази информация, се считат за съществени.

Десетте допълнителни търговски практики, добавени към приложение I към Директива 2005/29/ЕО, които следва да се считат за нелоялни при всички обстоятелства, са:

- Поставяне на маркировка за устойчивост, която не се основава на схема за сертифициране или не е създадена от публични органи.
- Заявяване на общо твърдение за екологосъобразност, за което търговецът не е в състояние да докаже признати отлични екологични характеристики, свързани с твърдението.
- Заявяване на твърдение за екологосъобразност за целия продукт, когато екологосъобразността се отнася само до определен аспект на продукта.
- Представяне на наложените със закон изисквания за всички продукти от съответната продуктова категория на пазара на Съюза като отличителна характеристика на предложението на търговеца.
- Неуведомяване на потребителя, че актуализация на софтуера ще окаже отрицателно въздействие върху използването на стоки с цифрови елементи или върху определени характеристики на тези стоки дори ако актуализацията на софтуера подобрява функционирането на други характеристики.
- Неуведомяване на потребителя за наличието на характеристика на стока, въведена с цел ограничаване на трайността ѝ.
- Заявяване на твърдение, че дадена стока има определена трайност от гледна точка на срок или интензивност на ползването, когато това не е така.
- Представяне на продукти като такива, на които може да бъде направена поправка, когато това не е така, или неуведомяване на потребителя, че стоките не могат да бъдат поправени в съответствие със законовите изисквания.

- Подтикване на потребителя да смени консумативите на дадена стока по-рано от необходимото по технически причини.
- Неуведомяване на потребителя, че дадена стока е проектирана така, че нейната функционалност да бъде ограничена, когато се използват консумативи, резервни части или принадлежности, които не са предоставени от първоначалния производител.

Член 2— Изменения на Директива 2011/83/ЕС

С член 2 от предложението се изменя Директива 2011/83/ЕС по отношение на преддоговорната информация, която следва да се предостави на потребителите при сключване на договори от разстояние и договори извън търговския обект, както и договори, различни от договори от разстояние или договори извън търговския обект, по-специално по отношение на информацията относно трайността и възможностите за поправка на стоките.

С него също така се изменя директивата по отношение на информацията, за която потребителите трябва да бъдат осведомени непосредствено преди да направят поръчката, в случай на договори от разстояние, които трябва да бъдат сключени по електронен път.

Що се отнася до преддоговорната информация, която следва да се предостави на потребителите при сключване на договори, различни от договори от разстояние или договори извън търговския обект, шест допълнителни точки се добавят в списъка по член 5, параграф 1 от Директива 2011/83/ЕС, който включва информацията, която трябва да бъде предоставена на потребителя по ясен и разбираем начин.

Тези **шест допълнителни точки** включват:

- информация за наличието и срока на търговската гаранция за трайност от производителя за всички видове стоки, когато тази информация се предоставя от производителя;
- информация, че производителят не е предоставил информация за наличието на гаранция от производителя за трайност на консумиращите енергия стоки;
- наличието и продължителността на срока, през който производителят се ангажира да предоставя актуализации на софтуера за стоки с цифрови елементи;
- наличието и продължителността на срока, през който доставчикът се ангажира да предоставя актуализации на софтуера за цифрово съдържание и цифрови услуги;
- рейтинг на възможностите за поправка на стоката, както е приложим съгласно правото на Съюза;
- друга информация относно поправката, ако на равнището на Съюза не е налице рейтинг на възможностите за поправка — като например информация за наличието на резервни части и ръководство за извършване на поправка.

Що се отнася до преддоговорната информация, която следва да се предостави на потребителите при сключване на договори от разстояние или договори извън търговския обект, същите шест точки се добавят в списъка по член 6, параграф 1 от

Директива 2011/83/ЕС (информация, която трябва да бъде предоставена на потребителя по ясен и разбираем начин).

Що се отнася до информацията, за която потребителите трябва да бъдат осведомени непосредствено преди да направят поръчката, в случай на договори от разстояние, които трябва да бъдат сключени по електронен път, информацията за наличието и срока (или за това, че не е предоставена такава информация, в случай на консумиращи енергия стоки) на търговската гаранция за трайност от производителя се добавя към списъка с такава информация, която се предоставя съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2011/83/ЕС.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС по отношение на предоставянето на повече права на потребителите в контекста на екологичния преход чрез по-добра защита срещу нелоялни практики и по-добро информиране

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²⁰,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С цел справяне с нелоялните търговски практики, които пречат на потребителите да правят устойчив избор на потребление, като например практики, свързани с преждевременно излизане от употреба на стоки, заблуждаващи твърдения за екологосъобразност („зелени заблуди“), непрозрачни и ненадеждни маркировки за устойчивост или инструменти за информиране за устойчивостта, в законодателството на Съюза за защита на потребителите следва да бъдат въведени специфични правила. Това би дало възможност на националните компетентни органи да се справят ефективно с тези практики. Като се гарантира, че твърденията за екологосъобразност са справедливи, потребителите ще могат да избират продукти, които действително са по-добри за околната среда от конкурентните продукти. Това ще насърчи конкуренцията за по-екологично устойчиви продукти, като по този начин ще се намали отрицателното въздействие върху околната среда.
- (2) Тези нови правила следва да бъдат въведени както чрез изменение на членове 6 и 7 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета,²¹ отнасящи се до онези търговски практики, които следва да се считат за заблуждаващи и следователно за забранени, въз основа на оценка за всеки отделен случай, така и

²⁰ ОВ С , г., стр. .

²¹ Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).

чрез изменение на приложение I към Директива 2005/29/ЕО с добавянето на конкретни заблуждаващи практики, които се считат за нелоялни при всички обстоятелства и следователно за забранени.

- (3) С цел да се възпрат търговците да заблуждават потребителите по отношение на екологичното или социалното въздействие, трайността или възможностите за поправка на своите продукти, включително чрез цялостното представяне на продуктите, член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО следва да бъде изменен, като се добавят екологичното или социалното въздействие, трайността и възможностите за поправка на продукта в списъка на основните характеристики на продукта, по отношение на който практиките на търговеца могат да се считат за заблуждаващи, след като се направи оценка на всеки отделен случай. Информацията, предоставяна от търговците относно социалната устойчивост на продуктите, като например условията на труд, приноса за благотворителни каузи или хуманното отношение към животните, също не трябва да заблуждава потребителите.
- (4) Твърденията за екологосъобразност, по-специално свързаните с климата твърдения, все по-често се отнасят до бъдещи резултати под формата на преход към въглеродна неутралност или неутралност по отношение на климата, или подобна цел, до определена дата. Чрез такива твърдения търговците създават впечатлението, че потребителите допринасят за нисковъглеродната икономика, като купуват техните продукти. За да се гарантира справедливостта и достоверността на тези твърдения, член 6, параграф 2 от Директива 2005/29/ЕО следва да бъде изменен, за да се забранят такива твърдения, след оценка на всеки отделен случай, когато не са подкрепени от ясни, обективни и проверими ангажименти и конкретни цели, поети от търговеца. Такива твърдения следва също така да бъдат подкрепени от независима система за мониторинг, за да се проследи напредъкът на търговеца по отношение на ангажиментите и целите.
- (5) Друга потенциално заблуждаваща търговска практика, която следва да бъде добавена към конкретните практики, посочени в член 6, параграф 2 от Директива 2005/29/ЕО, е рекламирането на ползи за потребителите, които всъщност са обичайна практика на съответния пазар. Например, ако липсата на дадено химично вещество е обичайна практика на конкретен продуктов пазар, нейното популяризиране като отличителна характеристика на продукта би могло да представлява нелоялна търговска практика.
- (6) Сравняването на продукти въз основа на техните екологични или социални аспекти, включително чрез използването на инструменти за информиране за устойчивостта, е все по-често срещана маркетингова техника. За да се гарантира, че подобни сравнения не заблуждават потребителите, член 7 от Директива 2005/29/ЕО следва да бъде изменен, като се въведе изискване за предоставяне на информация на потребителя относно метода на сравнение, продуктите, които са предмет на сравнението, и доставчиците на тези продукти, както и относно мерките за актуализиране на информацията. Това следва да гарантира, че потребителите вземат по-добре информирани решения за сделка, когато използват такива услуги. Сравнението следва да бъде обективно, по-специално като се сравняват продукти, които изпълняват една и съща функция, като се използват общ метод и общи допускания, и като се сравняват съществени и проверими характеристики на сравняваните продукти.

- (7) Поставянето на маркировки за устойчивост, които не се основават на схема за сертифициране или не са създадени от публични органи, следва да бъде забранено чрез включването на такива практики в списъка в приложение I към Директива 2005/29/ЕО. Схемата за сертифициране следва да отговаря на минимални условия за прозрачност и надеждност. Поставянето на маркировки за устойчивост продължава да бъде възможно без схема за сертифициране, когато тези маркировки са създадени от публичен орган или в случай на допълнителни форми на изразяване и представяне на храните в съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) № 1169/2011. Това правило допълва точка 4 от приложение I към Директива 2005/29/ЕО, в която се забранява да се прави твърдение, че търговец, търговски практики на търговец или даден продукт са одобрени, утвърдени или разрешени от публичен или частен орган, когато това не е така, или да се прави такова твърдение, без да отговаря на условията за одобрение, утвърждаване или разрешение.
- (8) В случаите, когато поставянето на маркировка за устойчивост включва търговско съобщение, което внушава или създава впечатлението, че даден продукт има положително или няма никакво въздействие върху околната среда или уврежда околната среда по-малко в сравнение с конкурентните продукти, тази маркировка следва да се счита, че представлява и твърдение за екологосъобразност.
- (9) Приложение I към Директива 2005/29/ЕО следва също да бъде изменено, за да се забранят общите твърдения за екологосъобразност без признати отлични екологични характеристики, свързани с твърдението. Примери за такива общи твърдения за екологосъобразност са „екологосъобразен“, „благоприятен за околната среда“, „еко“, „зелен“, „приятел на природата“, „екологичен“, „съобразен в екологично отношение“, „благоприятен за климата“, „щадящ околната среда“, „въглеродосъобразен“, „въглеродно неутрален“, „въглеродно положителен“, „неутрален по отношение на климата“, „енергийно ефективен“, „биоразградим“, „на био основа“ или подобни твърдения, както и по-широки по смисъл твърдения като „съзнателен“ или „отговорен“, които внушават или създават впечатление за отлични екологични характеристики. Такива общи твърдения за екологосъобразност следва да бъдат забранени, когато не са демонстрирани отлични екологични характеристики или когато спецификацията на твърдението не е представена по ясен и отчетлив начин върху същия носител, като например в същия рекламен спот, върху същата опаковка на продукта или в същия интерфейс за онлайн продажби. Например като се отнася за продукт, „биоразградим“ би било общо твърдение, докато твърдението, че „опаковката е биоразградима чрез домашно компостиране в рамките на един месец“, би било конкретно твърдение, което не попада в обхвата на тази забрана.
- (10) Отличните екологични характеристики могат да бъдат демонстрирани чрез съответствие с Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета²² или чрез официално признати схеми за екомаркировка в държавите членки, или съответствие с най-високите екологични показатели за специфичен екологичен аспект в съответствие с други приложими закони на Съюза, като например клас А съгласно Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент

²² Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на ЕС (текст от значение за ЕИП) (ОВ L 27, 30.1.2010 г., стр. 1).

и на Съвета²³. Въпросните отлични екологични характеристики следва да бъдат относими към твърдението. Например може да се направи общо твърдение „енергийно ефективен“ въз основа на отлични екологични характеристики в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1369. От друга страна, не може да се направи общо твърдение „биоразградим“ въз основа на отлични екологични характеристики в съответствие с Регламент (ЕО) № 66/2010, доколкото в специфичните критерии за екомаркировка на ЕС, свързани с въпросния продукт, няма изисквания за биоразградимост.

- (11) Друга заблуждаваща търговска практика, която следва да бъде забранена при всички обстоятелства и по този начин да бъде добавена към списъка в приложение I към Директива 2005/29/ЕО, е да се прави твърдение за екологосъобразност за целия продукт, когато всъщност засяга само определен аспект на продукта. Такъв би бил например случаят, когато даден продукт се предлага на пазара като „произведен от рециклиран материал“, което създава впечатлението, че целият продукт е направен от рециклиран материал, когато всъщност само опаковката е изработена от рециклиран материал.
- (12) Планът за действие относно кръговата икономика²⁴ предвижда необходимостта от определяне на правила относно твърденията за екологосъобразност, като се използват методите за определяне на продуктовия и организационния отпечатък върху околната среда. Допълнителни изисквания относно твърденията за екологосъобразност ще трябва да бъдат определени в специално законодателство на Съюза. Тези нови изисквания ще допринесат за постигането на целта на Зеления пакт²⁵ да се даде възможност на купувачите да вземат устойчиви решения и да се намали рискът от заблуждаващи твърдения за екологосъобразност чрез надеждна, съпоставима и проверима информация.
- (13) Представянето на изисквания, наложени със закон за всички продукти от съответната продуктова категория на пазара на Съюза, включително вносните продукти, като отличителна характеристика на предложението на търговеца, също следва да бъде забранено при всички обстоятелства и да бъде добавено в списъка в приложение I към Директива 2005/29/ЕО. Тази забрана може да се прилага например, когато търговец рекламира, че даден продукт не включва конкретно химично вещество, като това вещество вече е забранено от закона за всички продукти в рамките на тази продуктова категория в Съюза. И обратно, забраната не следва да обхваща търговски практики, рекламиращи спазването от страна на търговците или съответствието на продуктите на правни изисквания, които се прилагат само за някои продукти, но не и за други конкурентни продукти от същата категория на пазара на Съюза, като например продукти с произход извън ЕС.
- (14) С цел да се подобри благосъстоянието на потребителите, измененията на приложение I към Директива 2005/29/ЕО следва да обхващат и няколко практики, свързани с преждевременното излизане от употреба, включително практиките за планирано излизане от употреба, разбирани като търговска

²³ Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 г. за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетирание и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 1).

²⁴ COM(2020) 98 final, 11 март 2020 г.

²⁵ COM(2019) 640 final, 11 декември 2019 г.

политика, включваща преднамерено планиране или проектиране на продукт с ограничен полезен експлоатационен срок, така че след определен период от време преждевременно да излезе от употреба или да не функционира. Закупуването на продукти, за които се очаква да издържат по-дълго, отколкото действително издържат, причинява вреда на потребителите. Освен това практиките на преждевременно излизане от употреба имат цялостно отрицателно въздействие върху околната среда под формата на увеличено разхищение на материали. Поради това справянето с тези практики вероятно ще намали и количеството на отпадъците и ще допринесе за по-устойчиво потребление.

- (15) Следва да се забрани неуведомяването на потребителя, че дадена актуализация на софтуера, включително актуализация, свързана със сигурността, ще окаже отрицателно въздействие върху използването на стоки с цифрови елементи или определени характеристики на тези стоки, дори ако актуализацията подобрява функционирането на други характеристики. Например, когато приканва потребителите да актуализират операционната система на своя смартфон, търговецът ще трябва да информира потребителя, ако такава актуализация ще окаже отрицателно въздействие върху функционирането на някоя от характеристиките на смартфона.
- (16) Следва да има забрана и за неуведомяването на потребителя за наличието на характеристика на стоката, въведена с цел ограничаване на трайността ѝ. Например такава характеристика би могла да бъде софтуер, който спира или понижава функционалността на стоката след определен период от време, или би могла да бъде хардуерен компонент, който е проектиран да се повреди след определен период от време. Забраната за неуведомяване на потребителите за такива характеристики на стоките допълва и не засяга средствата за правна защита, с които разполагат потребителите, когато те съставляват несъответствие съгласно Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета²⁶. За да се счита такава търговска практика за нелоялна, не трябва да е необходимо да се демонстрира, че целта на характеристиката е да стимулира замяната на съответната стока. Използването на характеристики, ограничаващи трайността на стоките, следва да се разграничава от производствените практики, при които се използват материали или процеси с общо ниско качество, което води до ограничена трайност на стоките. Несъответствието на дадена стока, произтичащо от използването на материали или процеси с ниско качество, следва да продължи да се урежда от правилата за съответствие на стоките, определени в Директива (ЕС) 2019/771.
- (17) Друга практика, която следва да бъде забранена съгласно приложение I към Директива 2005/29/ЕО, е практиката да се твърди, че дадена стока има определена трайност, когато това не е така. Такъв би бил случаят например, когато търговец информира потребителите, че се очаква дадена перална машина да издържи определен брой цикли на пране, когато действителното използване на пералната машина показва, че това не е така.

²⁶ Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28).

- (18) По подобен начин приложение I към Директива 2005/29/ЕО следва също да бъде изменено, за да се забрани представянето на продукти като такива, на които може да бъде направена поправка, когато такава поправка не е възможна, както и неуведомяването на потребителите, че не е възможно да се поправят стоките в съответствие със законовите изисквания.
- (19) Забраната на тези практики във връзка с трайността и възможностите за поправка в Директива 2005/29/ЕО ще предостави на органите за защита на потребителите в държавите членки допълнителен инструмент за правоприлагане с цел по-добра защита на интересите на потребителите в случаите, когато търговците не спазват изискванията относно трайността и възможностите за поправка на стоките съгласно законодателството на Съюза в областта на продуктите.
- (20) Друга практика, свързана с преждевременното излизане от употреба, която следва да бъде забранена и добавена в списъка в приложение I към Директива 2005/29/ЕО, е подтикването на потребителя да замени консумативите за даден продукт по-рано, отколкото иначе би било необходимо по технически причини. Подобни практики подвеждат потребителя да вярва, че стоките повече няма да функционират, освен ако консумативите им не бъдат заменени, което го кара да закупи повече консумативи, отколкото е необходимо. Например ще бъде забранена практиката чрез настройките на принтера да се подтиква потребителят да замени мастилените касети на принтера, преди те действително да бъдат празни, за да се стимулира закупуването на допълнителни мастиленни касети.
- (21) Приложение I към Директива 2005/29/ЕО следва също да бъде изменено, за да се забрани неуведомяването на потребителя, че дадена стока е проектирана така, че нейната функционалност да бъде ограничена, когато се използват консумативи, резервни части или принадлежности, които не са предоставени от първоначалния производител. Например ще бъде забранено пускането на пазара на принтери, проектирани така, че тяхната функционалност да бъде ограничена, когато се използват мастиленни касети, които не са предоставени от първоначалния производител на принтера, без да се разкрива тази информация пред потребителя. Тази практика би могла да заблуди потребителите да закупят алтернативна мастилена касета, която не може да се използва за този принтер, и това би довело до ненужни разходи за поправка, потоци от отпадъци или допълнителни разходи поради задължението да се използват консумативите на първоначалния производител, което потребителят не е могъл да предвиди в момента на покупката. По аналогичен начин ще бъде забранено и пускането на пазара на интелигентни устройства, проектирани така, че тяхната функционалност да бъде ограничена, когато се използват зарядни устройства или резервни части, които не са предоставени от първоначалния производител, без да се разкрива тази информация пред потребителя.
- (22) За да могат потребителите да вземат по-добре информирани решения и да се стимулират търсенето и предлагането на по-трайни стоки, преди сключването на договора за всички видове стоки следва да се предостави конкретна информация за трайността и възможностите за поправка на даден продукт. Освен това, що се отнася до стоките с цифрови елементи, цифрово съдържание и цифрови услуги, потребителите следва да бъдат информирани за срока, през който са налични безплатни актуализации на софтуера. Поради това Директива 2011/83/ЕС на

Европейския парламент и на Съвета²⁷ следва да бъде изменена, за да се предостави на потребителите предоговорна информация относно трайността, възможностите за поправка и наличието на актуализации. Информацията следва да се предоставя на потребителите по ясен и разбираем начин и в съответствие с изискванията за достъпност на Директива 2019/882²⁸. Задължението за предоставяне на тази информация на потребителите допълва и не засяга правата на потребителите, предвидени в директиви (ЕС) 2019/770²⁹ и (ЕС) 2019/771³⁰ на Европейския парламент и на Съвета.

- (23) Добър показател за трайността на дадена стока е търговската гаранция за трайност от производителя по смисъла на член 17 от Директива (ЕС) 2019/771. Поради това Директива 2011/83/ЕС следва да бъде изменена, за да се въведе изрично изискване за търговците, продаващи стоки, да информират потребителите за наличието на търговска гаранция от производителя за трайност за всички видове стоки, когато производителят предоставя тази информация.
- (24) Проблемът с ограничената трайност, която не съвпада с очакванията на потребителите, е от най-голямо значение за консумиращите енергия стоки, които са стоки, функциониращи с външен източник на енергия. Потребителите също така са най-заинтересовани да получат информация относно очакваната трайност на тази категория стоки. Поради тези причини само за тази категория стоки потребителите следва да бъдат осведомени, че производителят не е предоставил информация за наличието на търговска гаранция за трайност от производителя за повече от две години.
- (25) Стоките, които съдържат консумиращи енергия компоненти, когато тези компоненти са просто принадлежности и не допринасят за основната функция на стоките, като например декоративно лампички за облекло или обувки или електрическа светлина за велосипед, не следва да се класифицират като консумиращи енергия стоки.
- (26) С оглед на установения минимален срок от две години за отговорността на продавача за несъответствие съгласно Директива (ЕС) 2019/771 и факта, че много от повредите на продуктите настъпват след две години, задължението на търговеца да информира потребителите за наличието и продължителността на търговската гаранция за трайност от производителя следва да се прилага за гаранции, които са с продължителност повече от две години.
- (27) За да се улеснят потребителите при вземането на информирано решение за сделка при сравняване на стоки преди сключването на договор, търговците

²⁷ Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64).

²⁸ Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70).

²⁹ Директива (ЕС) 2019/770 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 1).

³⁰ Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28).

следва да информират потребителите за наличието и продължителността на търговската гаранция за трайност от производителя на цялата стока, а не на конкретни компоненти на стоката.

- (28) Производителят и продавачът следва да продължат да имат възможността да предлагат други видове търговски гаранции и сервизно обслужване с всякаква продължителност. Въпреки това информацията, предоставена на потребителя относно такива други търговски гаранции или услуги, не следва да обърква потребителя по отношение на наличието и продължителността на търговската гаранция за трайност от производителя, която обхваща цялата стока и е с продължителност повече от две години.
- (29) За да се насърчи конкуренцията между производителите по отношение на трайността на стоките с цифрови елементи, търговците, продаващи тези стоки, следва да информират потребителите за минималния срок, през който производителят се ангажира да предоставя актуализации на софтуера за такива стоки. За да се избегне обаче претоварването на потребителите с информация, такава информация следва да се предоставя само когато този срок е по-дълъг от срока на търговската гаранция за трайност, предоставена от производителя, тъй като тази гаранция включва предоставянето на актуализации, включително актуализации на сигурността, които са необходими за поддържане на изискваните функции и характеристики на стоките с цифрови елементи. Освен това информацията относно ангажимента на производителя да предоставя актуализации на софтуера е от значение само когато договорът за продажба на стоки с цифрови елементи предвижда еднократно предоставяне на цифровото съдържание или цифровата услуга, по отношение на които се прилага член 7, параграф 3, буква а) от Директива (ЕС) 2019/771. За разлика от това, не следва да има ново задължение за предоставяне на тази информация, когато договорът за продажба предвижда непрекъснато предоставяне на цифровото съдържание или цифровата услуга за определен период от време, тъй като за тези договори в член 7, параграф 3, буква б) от Директива (ЕС) 2019/771, чрез позоваване на член 10, параграф 2 или 5, се определя срокът, през който продавачът трябва да гарантира, че потребителят е информиран и му се предоставят актуализации.
- (30) По същия начин търговците, предлагащи цифрово съдържание и цифрови услуги, следва също така да информират потребителите за минималния срок, през който доставчикът на цифровото съдържание или цифровата услуга, когато доставчикът е различен от търговеца, се ангажира да предоставя актуализации на софтуера, включително актуализации на сигурността, необходими за поддържане на съответствието на цифровото съдържание и цифровите услуги. Информацията за ангажимента на доставчика да предоставя актуализации на софтуера е от значение само когато в договора се предвижда еднократно предоставяне или серия от еднократни предоставяния, по отношение на които се прилага член 8, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2019/770. За разлика от това, не следва да има ново задължение за предоставяне на тази информация, когато в договора се предвижда непрекъснато предоставяне за определен срок, тъй като за тези договори в член 8, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2019/770 се определя срокът, през който търговецът трябва да гарантира, че потребителят е информиран и получава актуализации.
- (31) За да се даде възможност на потребителите да вземат информирано решение за сделка и да изберат стоки, които са по-лесни за поправка, търговците следва да предоставят преди сключването на договора за всички видове стоки, когато е

приложимо, рейтинг на възможностите за поправка на стоката, предоставен от производителя в съответствие с правото на Съюза.

- (32) Съгласно член 5, параграф 1, буква д) и член 6, параграф 1, буква м) от Директива 2011/83/ЕС търговците са длъжни да предоставят на потребителя, преди потребителят да се обвърже с договора, информация за съществуването и условията на извънгаранционното обслужване, включително услугите за поправка, когато такива услуги се предоставят. Освен това, за да се гарантира, че потребителите са добре информирани за възможностите за поправка на стоките, които купуват, когато рейтингът на възможностите за поправка не е установен в съответствие с правото на Съюза, търговците следва да предоставят за всички видове стоки друга информация от значение за поправката, която се предоставя от производителя, като например информация относно наличието на резервни части, както и ръководство на потребителя и за извършване на поправка.
- (33) Търговците следва да предоставят на потребителите информация за наличието и срока на търговската гаранция за трайност от производителя, минималния период за актуализации и информацията за поправките, различна от рейтинга на възможностите за поправка, когато производителят или доставчикът на цифровото съдържание или цифровата услуга, когато е различен от търговеца, предоставят съответната информация. По-специално, що се отнася до стоките, търговецът следва да предаде на потребителите информацията, която производителят е предоставил на търговеца или до която е възнамерявал да предостави на потребителя лесен достъп по друг начин преди сключването на договора, като я посочи върху самия продукт, върху неговата опаковка или върху етикети, които потребителят обичайно би разгледал преди сключването на договора. От търговеца не следва да се изисква активно да търси такава информация от производителя, например на уебсайтовете за конкретни продукти.
- (34) Директиви 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС следва да продължат да функционират като „предпазна мрежа“, която гарантира, че във всички сектори може да се поддържа високо равнище на защита на потребителите, като допълва специфичното за сектора и продукта законодателство на Съюза, което има предимство в случай на конфликт.
- (35) Доколкото целите на настоящата директива, а именно да се даде възможност на потребителите да вземат по-добре информирани решения за сделка с цел насърчаване на устойчиво потребление, да се премахнат практиките, които нанасят вреди на устойчивата икономика и подвеждат потребителите при избора на устойчиво потребление, и да се осигури по-добро и последователно прилагане на правната рамка на Съюза за защита на потребителите, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен самостоятелно от държавите членки, а поради общоевропейския характер на проблема могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, ЕС може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (36) Съгласно Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи³¹

³¹ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. Законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано по отношение на настоящата директива,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2005/29/ЕО

Директива 2005/29/ЕО се изменя, както следва:

(1) В член 2 се добавят следните букви о) — ш):

„о) „твърдение за екологосъобразност“ означава всяко съобщение или представяне, което не е задължително съгласно правото на Съюза или националното право, включително текст, картинно, графично или символично представяне под каквато и да е форма, включително етикети, търговски наименования, фирмени наименования или наименования на продукти, в контекста на търговско съобщение, в което се посочва или загатва, че даден продукт или търговец има положително въздействие или няма никакво въздействие върху околната среда или уврежда околната среда по-малко в сравнение с други продукти или търговци, или с течение на времето е подобрил въздействието си върху околната среда;

п) „изрично твърдение за екологосъобразност“ означава твърдение за екологосъобразност, която е в текстова форма или се съдържа в маркировка за устойчивост;

р) „общо твърдение за екологосъобразност“ означава всяко изрично твърдение, което не се съдържа в маркировка за устойчивост, когато съдържанието на твърдението не е представено по ясен и отчетлив начин върху същия носител;

с) „маркировка за устойчивост“ означава всяка доброволна маркировка за доверие, знак за качество или техен еквивалент, които са публични или частни и имат за цел да отличат и рекламират продукт, процес или предприятие от гледна точка на техните екологични или социални аспекти, или и двете. Това не обхваща евентуалните задължителни маркировки, изисквани в съответствие с правото на Съюза или националното право;

т) „схема за сертифициране“ означава схема за проверка от трета страна, която е отворена при прозрачни, справедливи и недискриминационни условия за всички търговци, които желаят и са в състояние да изпълнят изискванията на схемата, по която се удостоверява, че даден продукт отговаря на определени изисквания, и за която мониторингът на съответствието е обективен, основан на международни, европейски или

национални стандарти и процедури и се извършва от страна, независима както от собственика на схемата, така и от търговеца;

у) „инструмент за информиране за устойчивостта“ означава софтуер, включително уебсайт, част от уебсайт или приложение, управлявани от търговец или от негово име, които предоставят информация на потребителите относно екологичните или социалните аспекти на продуктите или предлагат сравнения на продукти по тези аспекти;

ф) „признати отлични екологични характеристики“ означава екологични характеристики, които са в съответствие с Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета*, с национални или регионални схеми за екомаркировка съгласно стандарт EN ISO 14024 тип I, официално признати в съответствие с член 11 от Регламент (ЕО) № 66/2010, или върхови екологични характеристики в съответствие с друго приложимо право на Съюза;

х) „трайност“ означава трайност съгласно определението в член 2, точка 13 от Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета**;

ц) „актуализация на софтуера“ означава безплатна актуализация, включително актуализация във връзка със сигурността, която е необходима, за да се поддържат стоките с цифрови елементи, цифровото съдържание и цифровите услуги в съответствие с директиви (ЕС) 2019/770 и (ЕС) 2019/771;

ч) „консуматив“ означава всеки компонент на стока, който се изразходва периодично и трябва да бъде заменен, за да може стоката да функционира по предназначение;

ш) „функционалност“ означава функционалност съгласно определението в член 2, точка 9 от Директива (ЕС) 2019/771;

* Регламент (ЕО) 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на ЕС (ОВ L 27, 30.1.2010 г., стр. 1).

** Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28).“;

(2) Член 6 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 буква б) се заменя със следното:

„б) основните характеристики на продукта, като неговата наличност, преимущества, рискове, изпълнение, състав, екологично или социално въздействие, принадлежности, трайност, възможност за поправка, сервизно обслужване на клиента и разглеждане на жалби, метод и дата на

производство или предоставяне, доставка, срок на годност, употреба, количество, спецификация, географски или търговски произход, или резултатите, които могат да се очакват при неговата употреба, или резултатите и съществените характеристики от изпитвания или проверки, извършени върху продукта.“;

б) в параграф 2 се добавят следните букви г) и д):

„г) твърдение за екологосъобразност, свързано с бъдещи екологични резултати, без ясни, обективни и проверими ангажименти и цели и без независима система за мониторинг;

д) рекламиране на ползи за потребителите, които се считат за обичайна практика на съответния пазар.“

(3) в член 7 се добавя следният параграф 7:

„7. Когато търговец предоставя услуга, която сравнява продукти, включително чрез инструмент за информиране за устойчивостта, информацията за метода на сравнение, продуктите, които са предмет на сравнението, и доставчиците на тези продукти, както и въведените мерки за актуализиране на тази информация, се считат за съществени.“;

(4) Приложение I се изменя съгласно приложението към настоящата директива.

Член 2

Изменения на Директива 2011/83/ЕС

Директива 2011/83/ЕС се изменя, както следва:

(1) Член 2 се изменя, както следва:

а) вмъква се следната точка 3а:

„3а. „консумираща енергия стока“ означава стока, която зависи от вложената енергия (електроенергия, изкопаеми горива и възобновяеми енергийни източници), за да работи по предназначение;“;

б) вмъкват се следните точки 14а—14д:

„14а. „търговска гаранция за трайност“ означава търговската гаранция за трайност, предоставена от производителя, посочена в член 17 от Директива (ЕС) 2019/771, съгласно която производителят носи пряка отговорност за поправката или замяната на стоките пред потребителя за целия срок на тази гаранция;

14б. „трайност“ означава трайност съгласно определението в член 2, точка 13) от Директива (ЕС) 2019/771;

14в. „производител“ означава производител съгласно определението в член 2, точка 4) от Директива (ЕС) 2019/771;

14г. „рейтинг на възможностите за поправка“ означава оценка, отразяваща възможността дадена стока да бъде поправяна, направена въз основа на метод, установен в съответствие с правото на Съюза;

14д. „актуализация на софтуера“ означава безплатна актуализация, включително актуализация във връзка със сигурността, която е необходима, за да се поддържат стоките с цифрови елементи, цифровото съдържание и цифровите услуги в съответствие с директиви (ЕС) 2019/770 и (ЕС) 2019/771;“;

(2) в член 5 параграф 1 се изменя, както следва:

а) вмъкват се следните букви да)—дг):

„да) за всички стоки, когато производителят я предоставя, информация, че стоките се ползват от търговска гаранция за трайност и нейната продължителност в единици време, при условие че гаранцията обхваща цялата стока и е с продължителност повече от две години;

дб) за консумиращи енергия стоки, когато производителят не предоставя информацията, посочена в буква да), информация, че производителят не е предоставил информация за наличието на търговска гаранция за трайност за повече от две години. Тази информация е поне толкова видима, колкото всяка друга информация за съществуването и условията на извънгаранционното обслужване и търговските гаранции, предоставяни в съответствие с буква д);

дв) за стоки с цифрови елементи, когато производителят предоставя тази информация, минималния период в единици време, през който производителят осигурява актуализации на софтуера, освен ако в договора се предвижда непрекъснато предоставяне на цифровото съдържание или цифровата услуга за определен период от време. Когато се предоставя информация за съществуването на търговска гаранция за трайност в съответствие с буква да), информацията за актуализациите се предоставя, ако тези актуализации се предоставят за по-дълъг период от срока на търговската гаранция за трайност;

дг) за цифрово съдържание и цифрови услуги, когато техният доставчик е различен от търговеца и предоставя тази информация, минималния период в единици време, през който доставчикът осигурява актуализации на софтуера освен ако в договора се предвижда непрекъснато предоставяне на цифровото съдържание или цифровата услуга за определен период от време;“

б) добавят се следните букви и) и й):

„и) когато е приложимо, рейтинга на възможностите за поправка за стоките;

й) когато буква и) не е приложима, информация, предоставена от производителя, относно наличността на резервни части, включително процедурата за поръчването им, както и относно наличието на ръководство на потребителя и за извършване на поправка.“;

(3) в член 6 параграф 1 се изменя, както следва:

а) вмъкват се следните букви ма)—мг):

„ма) за всички видове стоки, когато производителят я предоставя, информация, че стоките се ползват от търговска гаранция за трайност и нейната продължителност в единици време, при условие че гаранцията обхваща цялата стока и е с продължителност повече от две години;

мб) за енергопотребяващи стоки, когато производителят не предоставя информацията, посочена в буква ма), информация, че производителят не е предоставил информация за наличието на търговска гаранция за трайност за повече от две години. Тази информация е поне толкова видима, колкото всяка друга информация за съществуването и условията на извънгаранционното обслужване и търговските гаранции, предоставяни в съответствие с буква м);

мв) за стоки с цифрови елементи, когато производителят предоставя тази информация, минималния период в единици време, през който производителят осигурява актуализации на софтуера, освен ако в договора се предвижда непрекъснато предоставяне на цифровото съдържание или цифровата услуга за определен период от време. Когато се предоставя информация за съществуването на търговска гаранция за трайност в съответствие с буква ма), информацията за актуализациите се предоставя, ако тези актуализации се предоставят за по-дълъг период от срока на търговската гаранция за трайност;

мг) за цифрово съдържание и цифрови услуги, когато техният доставчик е различен от търговеца и предоставя тази информация, минималния период в единици време, през който доставчикът осигурява актуализации на софтуера освен ако в договора се предвижда непрекъснато предоставяне на цифровото съдържание или цифровата услуга за определен период от време;“

б) добавят се следните букви ф) и х)

„ф) когато е приложимо, рейтинга на възможностите за поправка за стоките;

х) когато буква ф) не е приложима, информация, предоставена от производителя, относно наличността на резервни части, включително процедурата за поръчването им, както и относно наличието на ръководство на потребителя и за извършване на поправка.“;

(4) в член 8, параграф 2 първата алинея се заменя със следното:

„Ако договор от разстояние, който следва да бъде сключен по електронен път, предвижда задължение за плащане за потребителя, търговецът съобщава на потребителя по ясен и видим начин и непосредствено преди потребителят да направи своята поръчка, информацията, посочена в член 6, параграф 1, букви а), д), ма), мб), о) и п).“.

Член 3

Докладване от Комисията и преглед

В срок до [5 години след приемането] Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива.

Когато е необходимо, докладът се придружава от съответни законодателни предложения.

Член 4

Транспониране

1. Най-късно до [18 месеца след приемането] държавите членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби, считано от [24 месеца след датата на приемане].

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на това позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 5

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 6

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател